

Souhrnná teritoriální informace Honduras

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Mexiku (Mexiko) ke dni 11. 5.
2020 14. 5. 2020 18:57

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.6)
3. Vztahy země s EU (s.8)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.10)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.13)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.14)
7. Kontakty (s.18)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu: Honduraská republika (República de Honduras)

Prezident: Juan Orlando Hernández Alvarado (mandát 2018 – 2022)

Složení vlády:

Viceprezident: Ricardo Antonio Álvarez Arias

Ministr zahraničních věcí: Lisandro Rosales Banegas

Ministryně zdravotnictví: Alba Consuelo Flores

Ministr pro sociální rozvoj a inkluzi: Reinaldo Antonio Sánchez Rivera

Ministryně financí: Rocío Izabel Tábora Morales

Ministr školství: Arnaldo Bueso

Ministr bezpečnosti: Julián Pacheco Tinoco

Ministr energie, přírodních zdrojů, životního prostředí a těžby: José Antonio Galdames

Ministr zemědělství a chovu: Mauricio Guevara

Ministr obrany: Fredy Santiago Díaz Zelaya

Ministr vnitra, spravedlnosti a decentralizace: Héctor Leonel Alaya Alvarenga

Ministryně pro lidská práva: Karla Eugenia Cueva Aguilar

Ministr pro ekonomický rozvoj: Arnaldo Castillo

Ministr pro infrastrukturu a veřejné služby: Roberto Pineda

Ministr práce a sociálních věcí: Carlos Alberto Madero Erazo

Honduras je prezidentská republika s ústavou z roku 1982. Volební právo mají všichni občané starší 18 let. Hlavou státu je prezident, který je volený přímou volbou na čtyřleté funkční období, bez možnosti znovuzvolení. Prezident je zároveň předsedou vlády a vrchním velitelem ozbrojených sil.

Legislativní moc je vykonávána jednokomorovým parlamentem s názvem Národní kongres Hondurasu (Congreso Nacional de Honduras). Ten má 128 poslanců volených podle zásady poměrného zastoupení na čtyřleté funkční období.

Zdroje: internetové stránky jednotlivých ministerstev

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel: 9 259 692

Podle posledního oficiálního sčítání v r. 2013 měl Honduras 8 303 771 obyvatel. V současnosti má dle Národního statistického institutu k 9.3. 2020 (Instituto Nacional de Estadísticas, INE) Honduras 9 259 692 obyvatel, z toho 51,4 % (4,75 milionů) žen a 48,6 % (4,5 milionů) mužů. V zemi žije v průměru 76, 96 obyvatel na km². Průměrný roční přírůstek činí

1,6 %. Očekávaná délka života je 80 let u žen a 72,5 let u mužů. 4,99 milionů obyvatel žije ve městech a 4,13 milionů na venkově.

Demografické složení:

Honduras je multietnickým státem a skládá se ze 4 hlavních etnických skupin. Největší národnostní skupinu tvoří z cca 90 % míšenci, dále 7 % indiáni, 2 % černoši a 1 % běloši. Indiánskou skupinu s největším počtem obyvatel představuje kmen Lenca, následovaný kmeny Misquito, Garífuna, Maya-Chortí a dalšími.

Úřední jazyk:

Úředním jazykem Hondurasu je španělština, kterou hovoří velká většina obyvatel, s výjimkou některých indiánských skupin, které udržují své vlastní jazyky. Na severním pobřeží a ostrovech Bahía dále existují komunity hovořící anglicky.

Vyznání:

Nejvíce vyznávaným náboženstvím v Hondurasu je římskokatolické – zhruba 47 % obyvatel. Svě postavení posilují evangelické církve, zejména původem z USA či Jižní Ameriky. K těm se hlásí okolo 40 % obyvatel.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP/obyv. (USD, PPP)	4 824	4 982	5 241	5 472	5 323
Objem HDP (mil. USD)	20 834	21 567	22 940	23 803	24 948
Objem HDP (mil. HNL)	460 405	494 240	539 699	572 945	615 710
Růst HDP	3,8	3,8	4,8	3,7	2,7
Inflace (%)	2,36	3,31	4,70	4,22	4,4
Nezaměstnanost	7,3	7,4	6,7	6,7	6,6

Honduraská ekonomika v roce 2019 opět vzrostla, a to o 2,7 % (2018 o 3,7 %). Růst již není tak výrazný jako v předchozím roce a do konce roku 2020 se očekává další snížení tohoto růstu na 2,4 %, a to z důvodu vnitřní politické nestability, snížení cen kávy i méně příznivých zahraničních faktorů – jedná se zejména o krizi v sousední Nikaragui, která ovlivňuje ekonomiku v daném regionu, a dále o restriktivní politiku USA vůči imigrantům, jež může mít za následek snížení remitencí (tzv. remesas) posílaných Hondurasany žijícími v USA svým rodinám a tím způsobenou nižší spotřebu v Hondurasu oproti předchozím rokům. Z USA pochází 90 % remitencí zasílaných do Hondurasu a tyto finance představují důležitou příjmovou položku podporující spotřebu.

Ekonomickými sektory, které v roce 2019 zaznamenaly nejvyšší růst, byly zemědělství, finanční služby a stavebnictví. Prioritou měnové politiky v posledních letech byla kontrola inflace. Ta výrazně klesla v roce 2015, a to z 5,82 na 2,36 %. Poté zaznamenala postupný nárůst, ovšem v roce 2018 opět klesla ze 4,7 na 4,22 %. Na období 2019 – 2020 Centrální banka Hondurasu vydala předpoklad inflace 4 % s možností odchylky +/- 1 %, který se zatím daří plnit.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
příjmy	4,96	4,24	171 954*	180 376*	197 395*
výdaje	5,14	4,81	176 385*	185 814*	202 970*
saldo	0,18	0,57	-4 431*	-5 435*	-5 575*

mld. USD, *odhad, mil. HNL

Zdroje: Secretaría de Finanzas de Honduras, Banco Central de Honduras

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance (mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Běžný účet	-978,3	-567,1	-329	-1 521	-992
Kapitálový účet	142,1	129,9	180,5	168,2	N/A
Finanční účet	1 392,6	657,1	1 219,7	1 254,8	N/A

Zdroj: Banco Central de Honduras

Devizové rezervy (mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Devizové rezervy	3 822,3	3 887,6	4 785,6	4 769*	5 809

Zdroje: Banco Central de Honduras, *Economist Intelligence Unit

Veřejný dluh

	2015	2016	2017	2018	2019
Veřejný dluh (% HDP)	45,5	47,0	47,5	48,6	49,4
Zahraniční zadluženost (mil. USD)	7 585	7 579	8 671	9 052	10 120
Dluhová služba (tis. USD)	1 284	1 034	1 815	1 081	1 302

Zdroj: Economist Intelligence Unit

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní systém v Hondurasu je dvoustupňový. Kromě centrální banky Banco Central de Honduras zde fungují státní banky Banco Nacional de Desarrollo Agrícola a Banco Hondureño para la Producción y la Vivienda a dalších 15 komerčních bank, dále burza cenných papírů, směnárny, pojišťovny, penzijní fondy a drobné finanční instituce.

1.7 Daňový systém

V Hondurasu je daň z příjmu u právnické osoby 25 %, u fyzických osob existují tři sazby daně v závislosti na výši příjmu – 15 %, 20 % a 25 %. Měsíční příjem fyzických osob nižší než 16,582.92 HNL je od daně osvobozen. Daň z prodeje je 15 %. Na vybrané položky, jako např. alkohol či sycené nápoje se aplikuje daň 18 %.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	3 921,3	3 857,3	4 564,2	4 285,1	8 539
Dovoz	9 424,3	8 898,2	9 684,4	10 495,2	12 076
Bilance	13 345,6	12 755,5	14 248,6	14 780,3	20 615
Obrat	-5 503,0	-5 040,9	-5 120,2	-6 210,1	-3 537

údaje v mil. USD

Zdroj: Banco Central de Honduras, The Economist Intelligence Unit

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Vývoz

V roce 2019 vzrostl vývoz v Hondurasu o 6,95% oproti předchozímu roku. Zahraniční tržby představují 35,82% jeho HDP, což odpovídá 56. místu z 191 zemí v žebříčku exportu vzhledem k HDP. Honduras s vývozem v hodnotě 7 775,4 milionu EUR zaujímá 92. pozici v žebříčku zemí podle objemu jejich vývozu.

Dovoz

Dovoz v roce 2019 činil 10 692,5 milionu EUR. Honduras je na 98. místě ve světovém žebříčku. V roce 2019 došlo k schodku obchodní bilance, protože i přes nárůst vývozu byl nižší než dovoz.

2.3 Komoditní struktura

Nejdůležitější vývozní položky v roce 2019 bylo pletené a háčkové oblečení, banány, káva, krevety, elektrické stroje a zařízení, zelenina, melouny, palmový olej, ryby a mořské plody, ořechy, mýdlo, plasty a výrobky z nich.

Nejdůležitější dovozní položky v roce 2019 byly paliva, lékařské chirurgické nástroje a léky, přístroje pro záznam a reprodukci zvuku, televize, mobilní telefony, automobily a jejich díly a příslušenství, výrobky ze železa a oceli, stroje na výrobu textilu, na praní, bělení a barvení i samotné textilie, farmaceutické produkty.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Zóny volného obchodu existují v Hondurasu ve formě tzv. ZEDE (Zona de Empleo y Desarrollo Económico).

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Zlepšení podnikatelského klimatu a platnost Dohody o volném obchodu s USA (DR-CAFTA) umožnilo Hondurasu v uplynulých letech získat značnou část přímých zahraničních investic směřujících do regionu a výrazně překonat výši PZI dosaženou v minulosti.

Přímé zahraniční investice v Hondurasu v roce 2018 dosáhly hodnoty 1,145 mld. USD, což oproti předchozímu roku znamenalo pokles o 3,6 %. Nejvíce se investovalo do zpracovatelského průmyslu (32 %), sektoru služeb – zejména finančních (31 %), dopravy, skladování a telekomunikací (16,4 %), obchodu, pohostinství a hoteliérství (9,8 %) a dalších sektorů (10,8 %).

Nejvíce investic pocházelo z USA, Kanady a Mexika (441,2 mil. USD), Latinské Ameriky a Karibiku (350,8 mil. USD), Evropy (188,3 mil. USD), Střední Ameriky (179,2 mil. USD) a Asie a Oceánie (66,3 mil. USD).

	2014	2015	2016	2017	2018
PZI (mil. USD)	1 144,1	1 203,5	1 002,1	1 185,7	1 145,5

Zdroj: Banco Central de Honduras

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Honduraská vláda podporuje zahraniční investice ve svém programu s tím, že zahraniční investice mají být vloženy především do infrastruktury, dopravy, energetiky a financí. Konkrétní podmínky upravuje honduraský zákon o zahraničních investicích.

Honduras se řadí na 133. místo ze 190 ekonomik ve zprávě Světové banky 2020 Doing Business, což je pokles o 12 bodů ve srovnání s předchozím rokem. Investice do Hondurasu čelí různým výzvám, včetně vysoké míry násilí, nejistoty, slabých veřejných institucí, vysoké úrovně korupce, byrokracie a nedostatečně rozvinuté infrastruktury. Země však má určitá aktiva, která přitahují zahraniční investory, včetně slušné úrovně produktivity, decentralizace, privatizace mnoha odvětví a zřízení mezinárodních zón volného obchodu. Vládní politiky byly přátelské vůči zahraničním soukromým investicím, kterým se obecně přiznávají stejná práva jako domácím investicím. Vláda vsadila na mladé a dvojjazyčné obyvatelstvo spolu s cestovním ruchem, zemědělstvím a textilem, aby podpořila své FDI.

3. Vztahy země s EU

V roce 1993 byla podepsána Rámcová dohoda o spolupráci mezi EU a zeměmi Střední Ameriky, v roce 2003 pak nová Dohoda o politickém dialogu a spolupráci. V roce 2004, během schůzky na nejvyšší úrovni, bylo rozhodnuto, že novým rámcovým dokumentem pro regionální kooperaci bude Asociační dohoda. Honduras se zúčastnil jednání o Asociační dohodě EU – země Střední Ameriky. Dohoda o textu AD se uskutečnila za ES PRES v Madridu v květnu 2010 během summitu EU-LAC. Vlastní dohoda o přidružení byla podepsána 29. 6. 2012 v průběhu středoamerického Summitu v Tegucigalpě (Honduras). Dohodu tvoří tři základní pilíře: politika, kooperace a volný obchod. Předběžně se provádí obchodní část asociační dohody s Hondurasem od 1. srpna 2013.

Podkapitoly:

- 3.1. [Zastoupení EU v zemi](#)
- 3.2. [Obchodní vztahy země s EU](#)
- 3.3. [Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU](#)

3.1 Zastoupení EU v zemi

Delegación de la Unión Europea en Honduras

Col. Altos de las Lomas del Guijarro Sur

4a Ave – 2da Calle, Bloque B

Tegucigalpa, Honduras

Tel.: +504 2239 99 91

Fax: +504 2239 99 94

e-mail: delegation-honduras@eeas.europa.eu

web: <http://eeas.europa.eu/delegations/honduras>

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Honduras je 94. obchodním partnerem EU. V roce 2018 se z Hondurasu do zemí EU dovezlo zboží v hodnotě 1,148 mld. EUR (zejména káva, palmový olej a krevety) a vyvezly se produkty v hodnotě 480 mil. EUR (zejména stroje pro textilní průmysl). V roce 2017 to bylo 1,265 mld. EUR v případě dovozů a 437 mil. EUR u vývozu. Zatímco evropské dovozy z Hondurasu mírně klesly, evropský vývoz do Hondurasu mírně stoupl.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V období 2014–2020 se podpora EU zaměřuje na následující tři oblasti: regionální hospodářská integrace, bezpečnost a právní stát, zvládání katastrof a změny klimatu. EU pro Honduras vyčlenila na toto období 235 mil. USD.

Programy na období 2007–2013 byly zaměřeny do oblasti sociální koheze (snížení chudoby), podpora udržitelného zacházení s přírodními zdroji (lesy), zlepšení právního systému a bezpečnosti. EU přispěla částkou 223 mil. EUR.

Dále může Honduras čerpat prostředky z regionálních programů EU. EU s Latinskou Amerikou v současné době spolupracuje v rámci Multiannual indicative programme for Latin America 2014–2020 s celkovým rozpočtem 925 mil. EUR. Program se skládá ze dvou komponentů. Zatímco první z nich je aplikovaný na celý kontinent, druhá část se týká pouze středoamerických zemí. V rámci regionálního programu se EU zaměřuje na bezpečnost a rozvoj (70 mil. EUR), dobrou veřejnou správu, odpovědnost a sociální rovnost (42 mil. EUR), inkluzivní a udržitelný růst umožňující lidský rozvoj (215 mil. EUR), životní prostředí a změny klimatu (300 mil. EUR), vzdělávání (163 mil. EUR v rámci programu Erasmus+) a podpůrná opatření (15 mil. EUR).

Program zaměřený na Střední Ameriku pracuje s rozpočtem 120 mil. EUR a zaměřuje se na tyto oblasti: regionální

ekonomická integrace (40 mil. EUR), bezpečnost a vláda práva (40 mil. EUR), klimatické změny a odolnost vůči katastrofám (35 mil. EUR) a podpůrná opatření (5 mil. EUR).

Podrobnější informace o programech dostupných pro Honduras jsou na [webu EuropeAid Honduras](#).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Obchodní výměna ČR – Honduras (v tis. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	10 870	9 421	12 831	7 022	4 930
Dovoz	6 934	4 840	5 263	4 030	3 874
Bilance	3 936	4 582	7 568	2 992	1 056
Obrat	17 804	14 261	18 095	11 052	8 803

Zdroj: ČSÚ

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Hlavní vývozní komodity (sestupně dle hodnoty):

Název zboží	Netto (kg)	Stat. hodnota USD (tis.)
Plasty a výrobky z nich	419 256	2 528
Břítvy, holicí strojky, pily, pilníky, nástroje na frézování	18 693	1 171
Buldozery, rypadla, části jeřábů, kuličková ložiska	16 643	228
Dýhy, listy na překližky apod, rozřezané, loupané, i hoblov. apod.,	1 967	167

Telefonní přístroje, ostatní přístroje pro vysílání nebo přijímání hlasu, obrazů nebo jiných dat, včetně přístrojů pro komunikaci v drátových nebo bezdrátových sítích, transformátory a měniče	1 668	161
Hnojiva	770 000	148
Bavlna	2 447	107
Přístroje a zařízení pro fyzikální nebo chemické rozbor, Automatické regulační nebo kontrolní přístroje a zařízení	590	97

Hlavní dovozní komodity (sestupně dle hodnoty):

Název zboží	Netto (kg)	Stat. hodnota USD (tis.)
Oděvy pletené (trička, náčelníky, pulovry, svetry, vesty, košile, obleky, saka, kalhoty...)	117 759	1 504
Oděvy, oděvní doplňky jiné než pletené/ háčkované	34 903	755
Banány vč plentejnů čerstvé sušené, Melouny (vč vodních melounů), Datle, fíky, ananas, avokádo, apod. čerstvé sušené	1 017 895	747
Káva, kardamom, pepř, muškátový oříšek, paprika	89 762	301
Ryby, korýši, měkkýši a ost. vodní bezobratlovci	38 052	279
Tabák (Doutníky, cigarety z tabáku)	862	113
Hračky, hry (Tříkolky, koloběžky, kočárky pro panenky, panenky)	1 508	55

Zdroj: ČSÚ

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

ZÚ Mexiko nemá o spolupráci v oblasti služeb konkrétní informace, probíhá však oboustranný styk v rámci turistických projektů.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

ZÚ Mexiko má o českých přímých zahraničních investicích do Hondurasu pouze informaci týkající se developerských projektů českých subjektů na ostrově Roatán v oblasti turistiky.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Smluvní rámec se omezuje na dohodu o zrušení vízové povinnosti. Na unijní úrovni byla sjednána „Asociační dohoda mezi EU a Střední Amerikou“, které je HN součástí.

Ekonomické vztahy ČR a Hondurasu jsou bez významnějších problémů. Ve vztazích neexistují překážky v podobě administrativních omezení či restrikcí politického charakteru.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

HN přijímá ročně zahraniční rozvojovou pomoc ve výši 500 až 700 mil. USD. ČR v posledních letech do HN finanční rozvojovou pomoc neposkytl.

V roce 2017 realizoval ZÚ v Hondurasu Malý lokální projekt "Výstavba dvou studní v komunitě Církve moravských bratří". Další 2 studně a 7 solárních panelů bylo financováno v r. 2018, přičemž v r. 2019 se rozvojová pomoc zaměřila na zefektivnění zemědělství v oblasti Mosquitia.

Česko se také snaží zlepšit situaci na poli svobody slova. Proto byl z financí Transformačního programu MZV ČR ve spolupráci s neziskovou organizací RDS-HN realizován v r. 2018 projekt, který vybavil dvě lokální rádia zařízením pro profesionální internetové vysílání a umožnil jejich provozovatelům získat know-how za účelem posílení kvality dialogu na lokální úrovni o lidských právech. V r. 2019 byl projekt zopakován.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty
- 5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Obnova infrastruktury, zemědělství a doprava, obranný průmysl, automobilový průmysl, životní prostředí – zpracování odpadních vod, boj s přírodními katastrofami. Nutným předpokladem je však zajištění financování vývozu, tj. poskytnutí střednědobého či dlouhodobého úvěru.

5.2 Kalendář akcí

V současnosti nejsou naplánovány v Hondurasu žádné akce.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Nejefektivnější formou distribuce užívanou v zemi většinou zahraničních firem je prodej prostřednictvím místních obchodních zástupců. Velké multinacionální korporace realizují své prodeje v rámci globalizace a nadnárodních trhů přímo. Při prodeji prostřednictvím místního zástupce v zásadě existují dvě varianty, prodej prostřednictvím dealera specializovaného na určitou komoditu, nebo využití dosud nepříliš rozvinuté sítě specializovaných obchodů.

Vstup na honduraský trh by měl být podložen marketingovou studií, kterou může vypracovat renomovaná firma znalá místních poměrů. Optimální oslovení klientely by mělo být realizováno předložením nabídky kalkulované nikoli ex-works, ale včetně dopravného a pojištění, které dává odběrateli představu o celkové ceně. Nabídka by měla být formulována ve španělštině a doprovázena propagačními materiály, vzorky (umožňuje-li to povaha zboží), referencemi (kam firma vyváží, s kým spolupracuje atd.) a prezentačními CD či DVD.

Vývozce vstupující na honduraský trh by měl mít promyšleno zajištění servisu, resp. požadavků na servis. Měl by mít rovněž z kalkulováno, jaké prostředky je ochoten vložit do podpory prodeje, jakým způsobem bude obchodní transakce financovat a zda bude pojišťovat rizika insolvence odběratele. Zde mohou významným způsobem pomoci instituce, jejichž posláním je podpora českého exportu: EGAP a Česká exportní banka.

Nejefektivnější formou distribuce užívanou převážnou většinou zahraničních firem je prodej prostřednictvím místních obchodních zástupců, případně formou účasti na výstavách, veletrzích a předváděcích akcích. V zásadě existují dvě varianty: Prodej prostřednictvím prodejce specializovaného na určitou komoditu nebo využití sítě kapitálově silných obchodních domů, které mají své pobočky ve většině významných míst. Tyto prodejní domy však prodávají zásadně zboží vysoké kvality. Na trhu mají silnou pozici americké firmy, jimž v menší míře konkurují dodavatelé z Evropské unie, podporováni diplomatickými misemi, které disponují početně silně obsazeným obchodním oddělením.

Předpokladem obchodního úspěchu je častý a osobní kontakt s partnery, včetně pozvání na oběd a předávání darů.

Korespondenční akvizice má vzhledem ke z hora uvedenému prakticky nulovou účinnost. Primárním kontaktem je osobní kontakt se zákazníkem a zástupcem, pravidelně obnovovaný a ošetřovaný. Místní firmy se nebrání účasti na mezinárodních jednáních, vč. návštěv v ČR. Jazyková nevybavenost a špatná úroveň marketingu nebo public relations jsou bohužel častými jevy, které doprovázejí fyzické i korespondenční jednání českých podnikatelů. Velmi sporadické jsou i reakce českých subjektů na výzvy ZÚ Mexiko ohledně možností prezentace jejich komodit formou výstav, účasti na veletrzích, či pouhým zasláním propagačních a cenových materiálů k provedení katalogové výstavy.

Růst obrátu by zajistilo větší propojení podnikatelských subjektů ČR s kapitálem členských států EU, hlavně pak v oblasti energetiky, dopravních prostředků a také velkých stavebních projektů. Předpokladem úspěchu českých vývozců, zejména hodnotově velkých zakázek a investičních celků, je zajištění financování. V případě velkých investičních projektů je nutné uvažovat o principu BOT (build – operate – trade) jako nevhodnějším modelu pro místní trhy. To platí pro celou Latinskou Ameriku, která neoplývá finančními zdroji.

6.2 Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Vývozní a dovošní režim se po vstupu do WTO výrazně uvolnil. Uvolnění rovněž souvisí s uzavíráním dohod o volném obchodu nejen se státy střední Ameriky, ale i s USA a EU v rámci Asociační dohody. Cla a kontrola dovozu platí nejen pro členské státy Středoamerického společného trhu (MCCA), ale jsou aplikovány jednotné středoamerické celní sazby vycházející ze Středoamerického celního systému (SAC) a nově podpísovaných dohod. Při proclívání zboží je nutno využít služeb celního agenta.

Pokud se týká dokladů požadovaných při dovozu, jsou vyžadovány originály faktur, konosamenty, osvědčení o původu zboží, balicí listy. Faktury a dopravní doklady by měly být certifikovány honduraskou ambasádou v místě původu zboží. Postup záleží na podmínkách kontraktu nebo podmínkách výběrových řízení na dovoz zboží a služeb. Zahraniční obchod a vnitřní trh je liberalizován. Mimocelní bariéry obchodu nejsou prakticky žádné, ale vyžadují se fyto-sanitární osvědčení, osvědčení o původu zboží, nebo jakostní certifikáty pro určité produkty. Pro dovoz některých výrobků (dřevo, zbraně, odpad, omamné látky) je nezbytné dovošní povolení vystavené příslušným ministerstvem.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zřízení kanceláře, reprezentace, či společného podniku je jednou z nevhodnějších forem pro dosažení požadované efektivity realizovaných obchodních záměrů. V přípravné fázi je však nutno počítat s komplikovanou a zdlouhavou administrativní procedurou. Proto je i přes značnou finanční náročnost vhodné využít služeb specializovaných místních advokátních kanceláří.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Jak pro akvizici, tak i pro udržení trval přítomnosti již zavedených firem na HN trhu je nutností intenzivní propagace. V zemi je nutná účast na veletrzích a výstavách využívaná zahraničními firmami ve spolupráci s místními reklamními agenturami, s ohledem na jejich znalost místní mentality a schopnost zvolit nevhodnější reklamní strategii pro daný případ. Předpokladem efektivní reklamy by měla být její originalita. Ve smyslu účinných mediálních reklamních kampaní existují v oblasti propagace českého zboží a služeb na honduraském trhu dosud značné rezervy, což snižuje možný růst obchodní výměny.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Podmínky ochrany duševního vlastnictví jsou uvedeny na webových stránkách ministerstva obchodu. S konkrétním porušováním práv vyplývajících z ochrany duševního vlastnictví českých výrobců se ZÚ Mexiko v tomto teritoriu zatím neseťkal.

6.6 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek je založen na státem vyhlášených tendrech. Systém podávání informací o státních výběrových řízeních je velmi nepružný a neoperativní. Vyhlášení tendrů je sdělováno se zpožděním, termíny uzávěrek bývají ve většině případů pouze několik dnů od data vyhlášení tendrů. Navíc sdělení o vyhlášení tendrů obvykle neobsahují kompletní a jasnou informaci o veškerých podmínkách. Podmínky výběrových řízení se všeobecně vyznačují značnou komplikovaností, při současném požadavku na předběžné skládání relativně vysokých anebo garančních

poplatků.

Nutností je nejen znalost místní mentality, ale zejména úředního jazyka (tj. španělštiny) a dokonalé splnění všech podmínek tendru. Právě z těchto důvodů je vhodné, vyhledat spolehlivého zástupce, který s předstihem avizuje českému podnikatelskému subjektu záměr vlády vyhlásit veřejnou soutěž a bez jazykových problémů předloží nabídku, která do posledního bodu odpovídá vyhlášeným soutěžním podmínkám, vč. termínů a formy předání nabídky do tendru. Bez zástupce je úspěšná účast na těchto výběrových řízeních vyloučena. Aktuální informace o vypisovaných výběrových řízeních lze nalézt na internetových adresách institucí uvedených v STI.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Případné řešení sporů spojených s obchodními operacemi před honduraskými rozhodčími orgány je nutno řešit pouze přes místního advokáta. Šance na úspěch je však malá. Všeobecně se proto doporučuje zakotvit v obchodním kontraktu doložku o příslušnosti arbitrážního soudu země vyvážejícího, pro řešení eventuálních sporů vzniklých z daného obchodu. Konkurence zahraničních firem vzhledem ke globalizačnímu procesu i konkurence místní výroby na honduraském trhu sílí každým rokem. Nabídkové aktivity se proto uskutečňují především náročnou formou akvizitních cest zástupců místních nebo zahraničních firem.

Pozornost je nutno věnovat reálným cenovým požadavkům za nabízené artikly v zájmu zachování jejich prodejnosti při srovnání s konkurenčními výrobky. Cenová úroveň nabídek je vzhledem k situaci na místním trhu nízká a je založena na bázi nabídek z asijských zemí nebo cen nabízených z volných zón USA, Panamy a Mexika. Zcela běžnou součástí místní obchodní praxe jsou neustálé změny termínů schůzek, nedodržování dohodnutých harmonogramů přípravy a podpisů jednotlivých obchodních případů, apod. Je však možno konstatovat, že úroveň kultury v obchodních vztazích se v důsledku rostoucího zapojení místní ekonomiky do mezinárodního obchodu postupně zlepšuje. Velký vliv má i spolupráce zemí EU, které vnáší do prostředí obchodování komerčně jasné podmínky a zvyklosti.

Rizika místního trhu pro české podnikatele v LA lze všeobecně shrnout ve třech bodech:

- Vysoké náklady na zahraniční zastoupení (bez něhož se nelze dlouhodobě v teritoriu uplatnit) a potřeba častých cest do teritoria. Je třeba předem zvážit návratnost těchto nákladů.
- Oprávněné obavy z nepřiliš transparentního zadávání státních zakázek.
- Zvyšující se nároky na konkurenceschopnost českého zboží vzhledem k nízké ceně místní pracovní síly a celním preferencím v obchodě s okolními státy

Obvyklými platebními podmínkami jsou dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso s odloženou platbou v různých formách. V některých případech, zejména při navazování nových obchodních kontaktů, je vhodné ze strany českých subjektů požadovat akontaci. V zemi vládne uspokojivá platební disciplína, obchodní dluhy bývají spíše výjimkou než pravidlem.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Je třeba předem sjednat a před konáním je vhodné ještě znovu potvrdit obchodní schůzky.

Úředním jazykem je španělština; další užívané jazyky jsou původní indiánské jazyky

Státní svátky:

- 1. 1. (Nový rok)
- březen/duben (Velikonoce)
- 14. 4. (den Ameriky)
- 1. 5. (Svátek pracujících)
- 15. 9. (Den nezávislosti)
- 3. 10. (Den rasy – objevení Ameriky)
- 21. 10. (Den ozbrojených sil)
- 25. 12. (Den Vánoc)

Pracovní a prodejní doba:

Délka pracovní doby je různá v závislosti na regionu a typu organizace, většinou od 8:00–9:00 hod. do 18:00–19:00 hod. s dvouhodinovou přestávkou na oběd v době od 12:00 do 14:00 hod. Úřady jsou pro veřejnost otevřené často jen dopoledne.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

V platnosti je bilaterální dohoda o zrušení vízové povinnosti pro občany ČR i Hondurasu, přičemž celková délka pobytu nesmí přesáhnout 90 dní. Podrobnosti jsou obsaženy v zákonu 38/2004 ze dne 12. 2. 2004. Dohoda zakazuje občanům obou zemí vykonávat během pobytu jakoukoliv výdělečnou činnost.

Honduras patří mezi země s poměrně vysokou mírou kriminality, často spojenou s obchodem s drogami. Doporučuje se dodržovat některé základní zásady:

- uschovat pas a další cenné doklady, jako např. letenku v hotelovém trezoru a cestovat pouze s minimem finanční hotovosti
- nenosit šperky, dávat si pozor na cenné věci (videokameru, fotoaparát atd.)
- parkovat vždy na hlídáném parkovišti, v autě nenechávat nikdy žádné věci
- nebrat stopaře, objednávat taxi-slужbu prostřednictvím recepční, pronajímat auta pouze u známých půjčoven
- cestovat pouze po hlavních silnicích a za denního světla
- cestovat se zdravotním pojištěním, před cestou si ověřit rozsah jeho pokrytí
- dávat si pozor na zavazadla a tašky s doklady v centru měst, v recepcích hotelů, na autobusových zastávkách a také přímo v autobusech (časté jsou krádeže osobních zavazadel z police nad hlavou cestujících v autobuse).

Doporučuje se pít jen balenou vodu.

Zejména při pobřeží je nutno chránit se před komáry. V poslední době se v zemích Střední Ameriky objevila epidemie onemocnění zika, malárie, chikungunya a dengue, které způsobuje komár *Aedes aegypti*.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání cizinců v zemi je možné, avšak oproti zaměstnávání místních sil je tento mechanismus z důvodu ochrany národního trhu práce složitější. Obojí se řídí platnými pracovními a migračními předpisy, které jsou průběžně doplňovány. Z tohoto důvodu doporučujeme konzultovat případ od případu s právním poradcem v místě, kterého doporučí ZÚ nebo honorární konzul v místě.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

ČR nemá s Hondurasem uzavřenou žádnou bilaterální dohodu o vzájemném poskytování zdravotních služeb. Místní lékařská péče (především v hlavním městě) je na dobré úrovni, částky na úhradu pro cizince však jsou velmi vysoké. Je proto nanejvýš žádoucí si zajistit zdravotní pojištění již v ČR.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Diplomatickou a konzulární působnost pro Honduras má **Zastupitelský úřad ČR v Mexiku:**

Cuvier 22, Col. Nueva Anzures, Del. Miguel Hidalgo

11590 Ciudad de México, México

Tel.: +52-55 55312544/55312777

E-mail: mexico@embassy.mzv.cz

Honorární konzul ČR: Ing. Johnny R. Kafati Segebre

Cónsul Honorario de la República Checa en Honduras

La Constancia, S.A., Centro Comercial los Castaños, Tercer Nivel

Tegucigalpa, Honduras

Tel.: + 504 2221 4876

Mobil: + 504 9990 0776

Fax: + 504 2221 4876

E-mail: nenriguez@laconstancia.hn

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

V zemi není zastoupení těchto organizací. Honduras spadá pod zastoupení CzechTrade a CzechTourism v Mexiku.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Policie: 199

Hasiči: 198

Červený kříž HN: 195

Informace: 192

7.4 Internetové informační zdroje

- Ministerstvo kanceláře prezidenta republiky www.presidencia.gob.hn, www.sep.gob.hn
- Ministerstvo zahraničních věcí www.sre.gob.hn
- Ministerstvo zemědělství a chovu www.sag.gob.hn
- Ministerstvo kultury, umění a sportu www.scad.gob.hn
- Ministerstvo obrany www.se.gob.hn
-

Ministerstvo školství www.se.gob.hn

- Ministerstvo financí www.sefin.gob.hn
- Ministerstvo vnitra www.sdhjgd.gob.hn
- Ministerstvo průmyslu a obchodu www.sefin.gob.hn
- Ministerstvo přírodních zdrojů a životního prostředí www.serna.gob.hn
- Ministerstvo zdravotnictví www.salud.gob.hn
- Ministerstvo bezpečnosti www.seguridad.gob.hn
- Ministerstvo práce a sociálních věcí www.trabajo.gob.hn